

ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
จังหวัดหนองคาย

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ - สกุล นายสำราญ พลทัน อายุ ๔๙ ปี

บ้านเลขที่ ๑๓ หมู่ที่ ๑๙ บ้านหนองหลวงเก่า ตำบลหนองหลวง อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

ที่ตั้งที่ดิน หมู่ที่ ๑๓ บ้านหนองหลวงเก่า ตำบลหนองหลวง อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

การคัดเลือกเกษตรกรต้นแบบ	รายละเอียด
๑. ขนาดพื้นที่	เนื้อที่ ๒๖ ไร่ ๑ งาน ๖๙ วา
๒. ประเภทเอกสารสิทธิ	ส.ป.ก. ๔-๐๑
๓. การจัดสรรพื้นที่ ๓.๑ แหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก สำรองไว้ในฤดูแล้งหรือระยะที่ฝน ทิ้งช่วงได้อย่างพอเพียง	ประเภท สระน้ำ ขนาด ๒,๕๐๐ ลบ.ม. ๑ ไร่ จำนวน ๑ แห่ง
๓.๒ นาข้าวที่สามารถผลิตข้าวได้ เพียงพอต่อการบริโภคตลอดทั้งปี	ขนาดพื้นที่ ๙ ไร่ - งาน - วา
๓.๓ การปลูกพืชหลากหลายชนิด	ไม้ผล เช่น มะม่วง ลิ้นจี่ ขนุน ทุเรียน มังคุด เงาะ ลำไย กัลย มะพร้าว ไม้ยืนต้น เช่น ต้นประดู่ ต้นตะเคียน ต้นยางนา พืชผัก เช่น พริก มะกูด มะนาว โหระพา กะเพรา สมุนไพร เช่น ขิง ข่า ตะไคร้
๓.๔ การเลี้ยงสัตว์	สัตว์ปีก เช่น ไก่ สัตว์น้ำ เช่น ปลาดุกเพียน ปลาดุก ปลาดุก
๓.๕ ที่อยู่อาศัยหรือที่พักแบบชั่วคราว ในแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่	มี
๔. สถานภาพของเกษตรกรต้นแบบ	เกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปี ๒๕๖๑

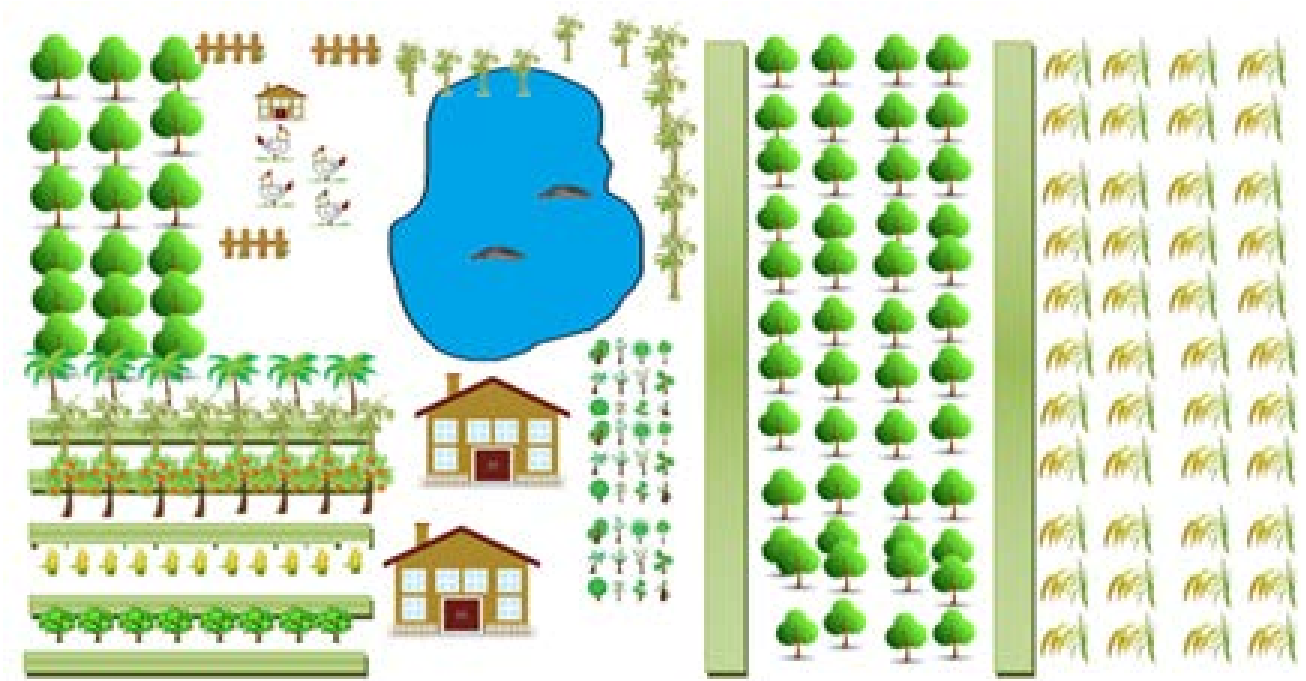
๒. ประวัติและแนวคิการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

สมัยก่อนนั้น พ่อแม่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีการเพาะปลูกแต่พืชเชิงเดี่ยวคือ ปลูกข้าวและปลูก
ยางพารา ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรอื่น ๆ จนกระทั่ง ส.ป.ก. ได้จัดทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ จึงได้เข้า
ร่วมโครงการโดยได้รับการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์อย่างหลากหลาย
ทำให้ได้รับความรู้ด้านการเกษตรต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมากมาย จึงเกิดแนวคิดในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและปรับใช้ในการทำการเกษตรในพื้นที่ของตนเอง ต่อมาก็ได้รับ
คัดเลือกให้เป็นเกษตรกรต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดินและได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต
เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะสมสำหรับเป็นแปลงถ่ายทอดความรู้ ฝึกปฏิบัติ และศึกษาดูงาน
ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปทั้งในและนอกพื้นที่

๓. กิจกรรมในแปลง

๓.๑ ผังแปลง

การแบ่งสัดส่วนพอสังเขป ๑) แหล่งน้ำ ๒ ไร่ ๒) นาข้าว ๘ งาน ๓) พืชเศรษฐกิจ ๒ งาน

๓.๒ ภาพประกอบกิจกรรม

ปลูกไม้ผล

ปลูกพืชสมุนไพร

ปุ๋ยหมัก

เลี้ยงปลา

เลี้ยงไก่

๔. องค์ความรู้เด่นของเกษตรกรต้นแบบที่สามารถถ่ายทอดได้

๔.๑ เรื่อง การทำเกษตรผสมผสาน

๔.๑.๑ ระบบเกษตรที่มีการปลูกพืชและมีการเลี้ยงสัตว์หลากหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน โดยที่กิจกรรมการผลิตแต่ละชนิดเกื้อกูลประโยชน์ต่อกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในไร่กันอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด มีความสมดุลต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและเกิดการเพิ่มพูนความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ การเกื้อกูลกันระหว่างพืชและสัตว์ เศรษฐกิจและผลพลอยได้จากการปลูกพืชจะเป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ ในทางตรงกันข้าม ผลที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์ก็จะเป็นประโยชน์ต่อพืชด้วยเช่นกัน

๔.๑.๒ หลักการพื้นฐานของระบบเกษตรกรรมแบบผสมผสานมีอยู่อย่างน้อย ๒ ประการสำคัญ ๆ ดังนี้

๑) ต้องมีกิจกรรมการเกษตรตั้งแต่ ๒ กิจกรรมเป็นต้นไป โดยทั้งสองกิจกรรมนั้นต้องทำในพื้นที่และระยะเวลาเดียวกัน ประกอบด้วย การปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ และสามารถผสมผสานระหว่างการปลูกพืชต่างชนิดหรือการเลี้ยงสัตว์ต่างชนิดกันได้

๒) การเกื้อกูลประโยชน์ระหว่างกิจกรรมการเกษตรต่าง ๆ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในระบบเกษตรแบบผสมผสานนั้นเกิดขึ้นทั้งจากวงจรการใช้แร่ธาตุอาหาร รวมทั้งอากาศและพลังงาน เช่น การหมุนเวียนใช้ประโยชน์จากมูลสัตว์ให้เป็นประโยชน์กับพืชและให้เศษพืชเป็นอาหารสัตว์ โดยที่กระบวนการใช้ประโยชน์จะเป็นไปทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อม เช่น ผ่านการหมักของจุลินทรีย์เสียก่อน

๔.๑.๓ ประโยชน์ที่ได้รับของระบบเกษตรผสมผสาน

- ๑) ลดความเสี่ยงจากความแปรปรวนของสภาพลม ฟ้า อากาศ
- ๒) ลดความเสี่ยงจากความผันแปรของราคาผลผลิต
- ๓) ลดความเสี่ยงจากการระบาดของศัตรูพืช
- ๔) ช่วยเพิ่มรายได้และกระจายรายได้ตลอดปี
- ๕) ช่วยก่อให้เกิดความหลากหลายทางชีวพันธุ์
- ๖) ช่วยกระจายการใช้แรงงาน
- ๗) ช่วยก่อให้เกิดการหมุนเวียนของกิจกรรมต่าง ๆ ในระดับไร่นา
- ๘) ช่วยให้เกษตรกรมีอาหารเพียงพอต่อการบริโภคภายในครัวเรือน
- ๙) ช่วยทำให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรดีขึ้น

๔.๒ ภาพประกอบ การทำเกษตรผสมผสาน

๕. บัญชีครัวเรือน (ปี ๒๕๖๑)

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
๑. รายรับ	
๑.๑ รายรับจากการประกอบอาชีพ	
๑.๑.๑ ภาคการเกษตร (เช่น พืช สัตว์ ประมง ฯลฯ)	
- ขายไก่	๔,๕๐๐
- ยางพารา	๑๐๐,๐๐๐
๑.๑.๒ นอกภาคการเกษตร (เช่น รับจ้าง ทอผ้าแปรรูปผลิตภัณฑ์ ฯลฯ)	
๑.๒ รายรับอื่น ๆ (เช่น เงินค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง ลูกให้ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ลี้อตเตอร์ ฯลฯ)	
- นื่องให้	๔๒,๕๐๐
รวมรายรับ	๑๔๗,๐๐๐
๒. รายจ่าย	
๒.๑ รายจ่ายจากการประกอบอาชีพ	
๒.๑.๑ ภาคการเกษตร	๒๐,๔๐๐
๒.๑.๒ นอกภาคเกษตร	
๑) ค่าอาหาร	๓๖,๐๐๐
๒) ค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์	๑๒,๐๐๐
๓) ค่ายา - สุขภาพอนามัย	
๔) เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม	
๕) ที่อยู่อาศัย	
๖) ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน/งานสังคมต่าง ๆ	
๗) ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา การเรียนรู้ (คนในครอบครัว)	๒๗,๐๐๐
รวมรายจ่าย	๙๕,๔๐๐
รายได้สุทธิ ๑ - ๒	๕๑,๖๐๐
๓. หนี้สิน	๓๔๐,๐๐๐
- ธ.ก.ส.	๓๐๐,๐๐๐
- สหกรณ์	๔๐,๐๐๐
๔. เงินออม	๓๐,๐๐๐